

Am ajuns acum la capitolul despre starea spirituală a oamenilor moderni. Aceștia, chiar dacă nu se află sub înrâurirea directă a ocultismului sau a artei moderne, trăiesc cu aceleași gânduri pe care ocultismul și arta modernă le exprimă.

Fenomenul poate fi observat în câteva pagini ale unui alt german, în fapt un evreu convertit la catolicism, care a fost complet dezamăgit de Europa modernă, așa că a părăsit orașul și s-a mutat pe malul unui lac din Elveția, unde am înțeles că trăiește încă. Numele său este Max Picard și el a scris o carte, „Fuga de Dumnezeu”, în care descrie cum viața omului modern, în special la oraș, reprezintă o fugă disperată de realitate și de Dumnezeu.

După Al Doilea Război Mondial a scris o a doua carte intitulată „Hitler în noi înșine”, în care demonstrează cu mult talent ce se află în spatele tuturor acestor mișcări.

Cursul de Supraviețuire Ortodoxă - Antihristul (1)

Scris de Pr. Serafim Rose
Marți, 02 Martie 2021 10:13

„În cursul unei excursii în Germania, în 1932, liderul unui influent partid politic m-a chemat să mă întrebe cum de a fost posibilă ascensiunea lui Hitler și cum și-a câștigat atât de mulți adepți. I-am arătat o revistă și i-am spus să se uite la ea. Pe pagina întâi era o dansatoare pe jumătate dezbrăcată; pe pagina doi, erau soldați care exersau cu mitraliere, iar mai jos era arătat un om de știință în laboratorul său; pe pagina trei era prezentată evoluția bicicletei de la mijlocul secolului al XIX-lea până în prezent, iar lângă acest material era tipărită o poezie chinezească; pagina următoare era împărțită între gimnastica ritmică a unor muncitori în pauză și tehnica de scriere cu funii strânse la un loc a unui trib din America de Sud; pe pagina opusă, era înfățișat senatorul cutare la reședința de vară.

Astfel vede omul modern realitatea exterioară. Trage spre el în mod haotic și fără niciun fel de coeziune toate lucrurile, ceea ce dovedește că viața lui interioară este o anarhie fără niciun fel de coeziune. Omul modern nu se mai raportează la lucrurile din lumea exterioară ca având o existență solidă, iar în mintea sa lucrurile nu se mai imprimă individual; omul nu se mai apucă nici de un lucru specific printr-un act specific: omul modern cu viața sa haotică are drept corespondent o lume exterioară haotică care se învâрте spre el. Ceea ce urmează nu mai este analizat, este de ajuns că mai ajunge până la urmă ceva la el. Pe această neliniște sufletească se poate suprapune orice sau oricine. Chiar și Adolf Hitler. Ajunge în sufletul omului fără ca acesta să-și dea seama cum a ajuns acolo. Din acel punct nu mai contează victima, ci abilitatea lui Adolf Hitler: dacă va trece pe acolo pasager sau se va înstăpâni.

Fragmentarea revistei, însă, pare de modă veche, aproape artizanală, prin comparație cu radioul. La radio, cheștiunea fragmentării a devenit mecanizată:

6 A.M. exerciții fizice; 6:10 A.M. muzică înregistrată; 7 A.M. știri; 8 A.M. cursul de alfabetul Morse; 9 A.M. predica de dimineața; 9:30 A.M. „În satele lacustre”; 10 A.M. sonata pentru flaut și pian de Beethoven; 10:30 A.M. lecția de agricultură; 10:45 A.M. știri externe; 11 A.M. Uvertura operei „Rienzi” (de Wagner) — și tot așa pâna la cursul de spaniolă de la ora 10:10 P.M. și ora de jazz de la 10:30 P.M.

Această lume a radioului nu este doar fragmentată (observați că este un radio clasic și, deci, un radio bun – notă P.S.R), ci produce fragmentare: prezintă toate lucrurile în așa fel încât de la bun început nu pot să stea împreună și astfel ele sunt uitate una câte una chiar înainte de a dispărea. De la bun început sunt învăluite într-o negură a uitării. Această lume exterioară

presupune că mintea omului nu mai este capabilă să perceapă lucrurile acestei lumi în niciun context – așa cum sunt ele, cum dăinuie și cum se leagă unele de altele în natura lor – mai degrabă lucrează în special spre o discontinuitate internă, către fragmentarea omului, funcționând astfel.

Nu mai există o lume exterioară care să fie percepută pentru că totul este o harababură. În același fel, nu mai există în om o minte care să perceapă cu claritate, deoarece lumea sa interioară este, de asemenea, o harababură. Drept urmare, omul nu se mai apropie de lucruri printr-un act de voință, nu mai alege obiectele din lumea exterioară și nu le mai analizează. Lumea a devenit fluidă. Obiecte fragmentate trec pe lângă un om fragmentat. Nu mai contează ce trece, contează doar să treacă ceva. În această formulă se poate strecura orice, inclusiv Adolf Hitler, iar lumea preferă ca măcar el, Adolf Hitler, să apară, față de situația în care nu apare nimic. „Heil” el! Nu doar că merge împreună cu harababura, dar în același timp veghează ca marșul harababurii să nu se oprească. Mecanizează fluxul evenimentelor și lucrurilor într-o manieră industrială și o face mai bine decât oricine altcineva.

„Marele Oraș” este expresia fragmentării ca atare. În el, fragmentarul a devenit piatră, ba mai mult, ciment. Casele aliniate sunt întrerupte constant de automobilele, autobuzele și tramvaiele în mișcare, care secționează totul precum utilajele. Figurile umane apar ca și cum s-ar dizolva în niște pete indistincte, mergând înainte și înapoi între pereții caselor și ai străzilor de parcă ar fi niște pioni ai unor puteri malefice. Cerul însuși pare și mai îndepărtat de pământ decât în alte părți, dar chiar și el și-a pierdut continuitatea cu sine, deoarece este tăiat mereu de avioane ascuțite.

Din această harababură externă, Adolf Hitler se poate strecura cu ușurință în harababura internă. În această fărămișare se poate arăta pe sine lângă orice, deoarece se poate potrivi cu orice: așa cum era el, se încadra în orice lume fragmentată.

Și după cum s-a arătat pe sine în această harababură, a devenit mai distinct decât alte părți ale haosului. Oamenii s-au obișnuit cu el și l-au acceptat așa cum cineva acceptă o pastă de dinți care apare mereu și mereu în haosul paginilor de publicitate. În curând a părut că este singura realitate dintr-o lume unde orice lucru se manifestă doar o clipă, pentru ca apoi să dispară imediat.

Sorel credea că într-o democrație modernă este posibil ca o mână de oameni să uzurpe puterea și să instaureze o dictatură. Este adevărat. Dar acest lucru este posibil doar pentru că

Cursul de Supraviețuire Ortodoxă - Antihristul (1)

Scris de Pr. Serafim Rose
Marți, 02 Martie 2021 10:13

În zilele noastre toată lumea merge care-ncotro și astfel cineva poate să pună mâna pe putere fără să-și dea seama, în timp ce alții cu atât mai puțin își vor da seama de ce s-a întâmplat. Nu trebuie un efort deosebit pentru a pune mâna pe putere. Nu trebuie luptat pentru instrumentele puterii. Ele sunt apucate așa cum apuci orice lucru în haosul spre care aluneci. Este doar un accident că acest lucru trebuie să se întâmple în domeniul politicii. În această lume a momentului și fragmentării, orice alt lucru ar putea fi apucat în locul politicii și al dictaturii. Aici, așadar, nu există o istorie a preluării puterii. Nu contează nicio istorie, nicio teorie, cu excepția doctrinei haosului.

Hitler nu a avut nevoie să cucerească ceva, deoarece totul era deja pregătit pentru el prin structura discontinuității și prin fragmentarea generală. Pe cale de consecință, un asemenea dictator încearcă să se compenseze impostura din „Mein Kempf”, care nu era deloc necesară pentru preluarea puterii. Acum că are puterea, încearcă prin toate gesturile sale, cu tot zgomotul asurzitor al puterii, prin violență și crimă să demonstreze că este dictator prin propria voință și nu printr-o întâmplare a haosului.

Doar într-o lume a discontinuității totale ar fi putut o nulitate ca Hitler să devină Fuhrer, deoarece doar într-o astfel de lume comparația a ieșit din uz. Era doar Hitler, nulitatea, în fața ochilor tuturor, iar în această lume instabilă în care totul se schimbă în fiecare moment, oamenii se bucurau că măcar singura nulitate, Hitler, rămânea stabil în fața ochilor. O lume ordonată și ierarhică ar fi așezat imediat nulitatea, pe Hitler, în lipsă de însemnătate. Nu ar fi fost observat. Hitler a fost excrementul unei lumi demonice; o lume a adevărului, prin ordinea ei, l-ar fi dat la o parte.”

Noi, astăzi, trăim în același tip de lume. Noi, oamenii obișnuiți, trăim această fragmentaritate și ne-am obișnuit tocmai cu fenomenul descris, vizibil peste tot împrejurul nostru: ziare, radio, televiziune, filme, tot ceea ce ne îndreaptă spre obiecte care nu se potrivesc împreună.

Nu mai există Dumnezeu, nu mai există un model subiacent și dominant al lucrurilor. Fără Dumnezeu nu mai există ordine. Ordinea rămasă în viețile noastre aparține vechilor timpuri când oamenii mai credeau încă în Dumnezeu. Din acest motiv, Soljenițin a afirmat, privind la America: „Va veni aici (revoluția comunistă)”.

Cursul de Supraviețuire Ortodoxă - Antihristul (1)

Scris de Pr. Serafim Rose
Marți, 02 Martie 2021 10:13

Cumva ești separat de ce se întâmplă și nu vezi, dar va veni și aici pentru că astfel stau lucrurile și este ceea ce se întâmplă în lume. Americanii sunt bineînțelele orbi, pentru că s-au obișnuit să aibă mâncare...

Pr.G: Suntem protejați.

Pr. S: ... și foarte ruți de realitate. Realitatea este că ceea ce se întâmplă la nivel mondial se petrece deja și aici. Acești oameni nebuni, care de fapt nu sunt nebuni, spun ceea ce ne pregătește nouă diavolul.

După cum am discutat deja, în arta modernă poate fi sesizat, pe de o parte, acest haos și această fragmentarizare. Pe de altă parte, după cum a subliniat Sedlmayr, în arhitectură se remarcă această liniște artificială. Când privim la orașul modern se pot observa acei zgârie-nori uriași. În San Francisco există o astfel de clădire construită în întregime din sticlă neagră. Am cunoscut oameni care privesc acel imobil și spun: „Oh, e minunat! Exprimă sufletul și asta este ceea ce căutăm.” Bineînțelele că exprimă vremurile.

Dar ceea ce exprimă la un nivel mai profund este următorul lucru: nu mai există Dumnezeu și totul este distrus. Nu mai rămâne decât un fel de mare mausoleu al orbirii. În interiorul acestor clădiri sunt atârinate picturile demente ale cuiva care a înnebunit, sau picturi ale unor maimuțe, copii, primitivi șamd. Apropos, în ultimii câțiva ani – în special după 1945 – a apărut un nou curent artistic, și anume un expresionism sălbatic, în care apar figuri de oameni sub forme abstracte. Din nefericire, nu am acum niște ilustrări concrete.

Cursul de Supraviețuire Ortodoxă - Antihristul (1)

Scris de Pr. Serafim Rose
Marți, 02 Martie 2021 10:13

Francisc Bacon ar fi poate cel mai potrivit exemplu. Picturile lui sunt influențate de Goya. Un altul ar fi Giacometti, sculptorul italian care a realizat niște figuri extrem de înalte, un fel de haos absolut, iar din ele apare un soi de formă umană, doar că este inumană, ca o mască sau ceva diform, oameni cocârjați, uneori le lipsește un braț, alteori picioarele. Fața lor se holbează de parcă nu ar exista nimic înăuntru. Niciun fel de expresie, nicio speranță, nicio disperare. Doar „Uhh”. Astăzi apar mulți astfel de pictori.

Aceasta este o altă constantă a artei moderne, cu excepția suprarealismului. Înfățișează figuri groaznice care pur și simplu te înspăimântă când te uiți la ele, de parcă ar fi desfigurate în război. Sunt pur și simplu înfricoșătoare.

Mai apare apoi acest presentiment a ceva ce trebuie să vină, un fel de așteptare chiliastă, senzația că poate că acum vom intra în sfârșit într-o nouă etapă.

Există un pictor catolic, îmi scapă acum numele lui, despre care în urmă cu 20 de ani Jacques Maritain, Gilson și toți umaniștii catolici spuneau că așa va arăta noua iconografie catolică. Dar dacă te uitai la opera lui era înfiorătoare. Era într-un fel expresionistă, un fel de transfigurare cu tot felul de figuri strâmbate. Cu greu dacă puteai recunoaște o ființă umană, însă toate picturile lui erau considerate artă religioasă. Așadar, vom avea și o nouă artă religioasă.

Artiștii de astăzi preiau adesea teme religioase, dar care capătă înfățișări demonice. Pe vremea când mergeam la facultate la Claremont era un sculptor care avea o lucrare cu „Învierea lui Hristos” sub forma unui om mort care era ridicat. Se putea vedea cât de denaturat era, omul mort ridicat în sus de ceva. Cu alte cuvinte, probabil că un demon avea să ia cadavrul. Unii spun: „Vai, ce frumos! Ne întoarcem acum la religie, iar asta arată cum sculptorul credea în Înviere”. Dar el crede în ceea ce demonii învie. Trupul este strâmbat și se poate vedea că este mort și începe să se trezească spre un soi de viață strâmbă. Într-o altă lucrare prezintă o răstignire realizată practic de diavoli, iar pe cruce se află o figură îngrozitor de deformată.

Poate că aceste lucrări nu denotă neapărat un chiliasm, dar reprezintă cu toate acestea o indicație că după nihilismul războaielor și al revoluțiilor, omenirea încă mai speră la umanism. Cu toate acestea, noi acum am căzut în ceea ce se numește „subuman”.

Există, de asemenea, un curent al speranței în rândul profeților de azi. Am analizat deja optimismul lui Teilhard de Chardin care afirma că fascismul și comunismul, în pofida tuturor victimelor, sunt momente trecătoare. Evoluția nu privește individul, ci doar specia, iar câtă vreme omul supraviețuiește, cui îi pasă de milioanele de oameni din lagărele de concentrare? Omul va supraviețui, iar specia va evolu în ceva mai înalt.

Așadar, avem mai mulți profeți, dar vom vorbi doar despre doi sau trei. Pe Teilhard de Chardin l-am amintit deja. Un altul este un personaj ciudat din Rusia pe nume Fiodorov, ale cărui scrieri au trecut aproape neobservate la vremea sa și au fost publicate abia după moartea lui, survenită în primele decenii ale secolului XX. Dostoievski, Tolstoi și Soloviev erau fascinați de acest personaj.

Fiodorov era un om cu idei ciudate, iar scrierile sale nu au fost publicate în engleză până când Schmemmann nu le-a tradus în antologia sa de scrieri rusești bizare. Schmemmann este cel care a scris pentru prima dată în engleză mai multe pagini, aproximativ 70, despre acest om despre care credea că este foarte important.

Despre Fiodorov se poate spune că era dezamăgit de idealurile revoluționare care plasau tot binele în viitor. Pentru el, asta însemna că oamenii de astăzi și cei care s-au chinuit în trecut sunt doar furaje pentru raiul care vine. Iar el nu putea concepe așa ceva. Drept urmare, a propus ideea ca sarcina omenirii să fie reînvierea strămoșilor cu ajutorul științei. Bineînțeles că nu se știe cum se va pune în practică exact această idee. În opinia lui, trebuie să ai încredere în știință, în dezvoltarea ei și să fii gata pentru marele eveniment când strămoșii vor reveni la viață și toată lumea va intra în acest paradis.

Pe de altă parte, în zilele noastre se poate observa avansul acestei noi științe a criogeniei, în care oamenii se lasă înghețați, sperând că vor fi reînviați în viitor, atunci când bolile vor dispărea. Dar luată în sine aceasta este o idee chiliastă – voi reveni la viață în viitor – chiar dacă este vorba de un chiasm secularizat.

Cursul de Supraviețuire Ortodoxă - Antihristul (1)

Scris de Pr. Serafim Rose
Marți, 02 Martie 2021 10:13

Fiodorov a exprimat acest gând sub forma unei profeții, și anume că în viitor marea sarcină a omenirii – cartea sa se numea „Sarcina comună” – va fi reînvierea strămoșilor. Este evident un vis nebunesc, dar este tocmai ceea ce va face Antihristul: va trimite demoni în oamenii morți și îi va face să umble din nou, devenind astfel niște cadavre umblătoare. Puteți observa, de altminteri, că în literatura science fiction avem de-a face cu aceeași temă. În filmele SF, apare un soi anume de extraterestri din spațiu care pun stăpânire pe corpul cuiva și aceia încep să se miște ca niște strigoi. Aceeași temă se poate vedea și în reclamele la filmele amintite, cu copii din spațiu, copii posedați de ființe din spațiu cu ochii larg deschiși, uitându-se în zare. Este exact același duh. Practic, tot domeniul science fiction este în întregime chiliastic: rasa superioară, Superman care vine din spațiul cosmic șamd.

Așadar, acest profet nebun, Fiodorov, era foarte apropiat de duhul noii împărății din lumea aceasta, o lume situată dincolo de granițele creștinismului. Noi, pe de altă parte, credem în adevărata înviere făcută de Dumnezeu Însuși, nu în cea realizată de știință.

D.H. Lawrence

D.H. Lawrence era obsedat de ideea unei reîntoarceri la păgânismul pământului. De asemenea, el ne-a furnizat o bază filosofică pentru sex, deși romanele sale, cu excepția „Amantul doamnei Chatterly”, nu sunt porcoase. Ceea ce au ele în comun este accentul constant asupra pământescului, asupra exprimării libere a sexului.

În romanele sale este întotdeauna vorba despre căsătorii nefericite, deoarece unul dintre parteneri este foarte pământesc, iar celălalt gândește prea mult. În opinia lui, acest exces de gândire reprezintă o boală a vremurilor moderne. Așadar, Lawrence are o povestire despre un cuplu care divorțează. Femeia pleacă în Mările Sudului unde totul este frumos și înșorit. Sudul reprezintă pământul. Bărbatul pleacă în căutarea ei și apare un contrast. Ea se află la un moment dat pe o stâncă la soare, dezbrăcată, bronzându-se, arătând, prin culoarea pielii înnegrită de soare, ca o zeiță. Prin comparație, el este palid. Ca majoritatea nordicilor este absolut palid, scofâlcit și efeminat. Puterea este de partea ei pentru că ea ține de pământ și

Cursul de Supraviețuire Ortodoxă - Antihristul (1)

Scris de Pr. Serafim Rose
Marți, 02 Martie 2021 10:13

---

crede în exprimarea deplină a sexualității. Pe de altă parte, bărbatul are tot felul de inhibiții - „nu poți face asta, nu, nu” – și reprezintă o antiteză față de adevăratul pământesc.

Romancierul l-a citit pe Nietzsche și știe că noul Supraom va fi teluric.

Drept urmare, în romanele lui D.H. Lawrence tot ceea ce are legătură cu creștinismul este văzut ca slab și efeminat, pentru că aceasta era viziunea lui Nietzsche. Tot ceea ce are legătură cu păgânismul este puternic și astfel apar tot felul de imagini ale Africii negre. Scriitorul iubea zeii africani, iar eroii săi au în casă statui africane grosolane care simbolizează faptul că s-au eliberat de toate prejudecățile. Toate inhibițiile creștinismului sunt lăsate în urmă și omul devine liber. Se poate vedea că nu există reguli particulare. Nu contează dacă ești căsătorit sau nu. Nu a tratat și problema sexualității, dar credea că în ceea ce privește sexul normal ar trebui să existe o manifestare liberă.

Lawrence are o povestire oribilă și blasfemiatoare, pe care nu am reușit să o duc până la capăt nici chiar pe vremea când nu eram ortodox. Este despre felul în care a înviat Iisus Hristos: dacă a înviat sau pur și simplu s-a dat jos de pe cruce și a descoperit că s-a ratat. După care are o idilă cu Maria Magdalena și descoperă sensul vieții. Totul este exprimat atât de vulgar și de blasfemic încât chiar și pentru cineva care nu este creștin are ceva excesiv. Acesta este nivelul său, deși rămâne un scriitor puternic, printre cei mai mari, în opinia criticilor.

La un moment dat cred că am urmat un curs cu șase sau opt scriitori, el aflându-se printre ei, fiind preferat în locul lui Hemingway.

Importanța lui D.H. Lawrence provine din aceea că este foarte reprezentativ pentru vremurile moderne, deși rămâne un exemplu al acestui neo-păgânism.

Unul dintre discipolii săi a fost un scriitor pe nume Henry Miller, care este foarte prozaic. Miller era un american care a murit în urmă cu câțiva ani, la vârsta de peste 70 de ani. A trăit în Big Sur și era tipul clasic de boem modern, eliberat de toate prejudecățile. Prin anii 1920 a mers la

Paris, așa cum făceau o mulțime de tineri intelectuali din Apus. Hemingway a mers și el acolo, pentru că Parisul era un fel de capitală artistică a lumii. Era locul în care puteai afla ce se întâmplă cu adevărat în lumea artei. Miller era mai degrabă bătrân când s-a decis să devină artist și să meargă la Paris pentru a trăi ca un expatriat și a scrie romane. În esență, el a fost influențat de D.H. Lawrence, care i-a accentuat ideea realității materiale a acestei lumi, a pământului, a păgânismului, a sexului.

Romanele sale publicate în Franța au fost interzise până foarte recent în America. Chiar știu pe cineva care avea o librărie în San Diego și care a fost arestat în urmă cu 15 ani pentru că le vindea pe sub mână. Desigur că de atunci lucrurile s-au schimbat și ele se tipăresc astăzi fără probleme, fiind considerate chiar demodate.

D.H. Lawrence a murit în jur de 1930, dar Henry Miller era încă activ în anii '60, când eu trăiam în California. Cu toate acestea, nu l-am întâlnit niciodată. Mama mea trăia în Carmel, iar el era încă o atracție turistică în acele vremuri în Big Sur. Se retrăsese acolo, cu niște discipoli în jurul său, care îi împărtășeau concepțiile.

Ceea ce scrie acest Henry Miller nu este în fapt nimic mai mult decât roman pornografic, compus din cuvinte cu patru litere și experiențe sexuale descrise explicit. Astăzi astfel de cărți au devenit comune și toată lumea scrie în felul acesta. Din acest punct de vedere, este un om modern tipic și luminat, cu un pas înaintea lui Hemingway, mai ales că debordează de un duh anarhic. Este același duh despre care vorbea Fourier: lasă patimile libere și va veni raiul.

Mult mai interesantă este, în schimb, întâlnirea lui Miller cu Nicolai Berdiaev, care trăia în acea perioadă la Paris, era interesat de toate manifestările culturale moderne și îi citise cărțile. Nu știu dacă Berdiaev le-a citit în engleză sau nu. Dar ce este sigur este că Berdiaev însuși era un anarhist absolut. Dorea răsturnarea Bisericii și eliberarea omului spiritual. Așadar, l-a citit pe acest anarhist american, Henry Miller, care credea în expresia liberă a sinelui, indiferent de ce se găsea acolo, gunoi sau altceva. Cred că de fapt Berdiaev i-a citit o singură carte, dar după această carte a exclamat: „La sfârșitul romanului, simt cum lumea se dizolvă. Anarhia absolută! Omul acesta ar trebui ars!”

Berdiaev nu-l putea suporta deoarece afirma că toate patimile trebuie lăsate libere. Era prea mult chiar și pentru filosoful rus, deoarece din această perspectivă omul este o expresie absolută a ceea ce se nimerește să vină din natură. Dacă adopți o singură dată această filosofie, totul începe să se destrame. Nu mai rămâne nimic și te destrami și tu la rândul tău.

Uneori, Berdiaev face niște observații foarte precise. A mers, de pildă, la o conferință a lui Rudolf Steiner la Berlin, iar după această experiență a afirmat că a simțit ceva înfricoșător la acel om, ceva care încearcă să-l cucerească pe Dumnezeu de jos. Observația lui era exactă, deși era și el, la rândul său, un fals profet.

Henry Miller trăia o viață în care patimile erau descătușate. Făcea orice dorea fără rețineri. Avea convingerea, ca și D.H. Lawrence, că în special pasiunea sexuală ar trebui să fie eliberată pentru ca omul să se reînnoiască, ceea ce reprezintă, desigur, un mit care poate în viața de zi cu zi să distrugă oamenii.

Însă Miller a scris niște eseuri care demonstrează că era conștient de ceea ce se întâmplă. Gândea foarte profund în ceea ce privește condiția omului modern, direcția spre care se îndreaptă lucrurile, descătușarea sexualității, depășirea prejudecăților trecutului etc. Credea în astrologie și în tot felul de arte magice. De asemenea, era de părere că se apropie o nouă eră, epoca Vărsătorului, când astrologii vor fi prim-miniștri, iar alchimia Renașterii va cunoaște o nouă înflorire. Toate aceste lucruri Miller le-a luat din spiritul epocii, în același fel în care Hitler afirma: „Eu sunt cel dintâi dintre magicieni”, deși cred că mai degrabă a spus „în noua epocă a magiei.”

Într-unul din articolele sale, Miller vorbește despre necesitatea ca omenirea să aibă un singur guvern mondial. „Cine va conduce acest guvern mondial? Va veni timpul când va răsări un om prin forțe proprii, iar el va avea o asemenea forță carismatică încât oamenii, de bună voie, se vor îngrămădi la el și vor vedea în el speranțele unei noi religii, a noii ere a omenirii, devenind la fel ca și Napoleon un simbol al oamenilor.”

Mai departe el spune: „Cred că fiecare epocă are un personaj care reprezintă acea epocă”. Cu alte cuvinte, epoca produce pe cineva care o reprezintă, iar epoca noastră va produce un om ieșit din comun, o nouă figură politică magică, care va veni și va stăpâni pământul; el va reprezenta pentru noi toate simțirile pământului, toate acele lucruri interzise care nu erau permise înainte. Este o profeție destul de exactă; în fapt este o altă profeție despre Antihrist și noul mileniu care va să vină, în care patimile vor fi eliberate, oamenii vor fi liberi de toate constrângerile credințelor trecute despre Dumnezeu, moralitate, și se vor bucura de mileniu.

Este, bineînțeles, un exemplu perfect de autoidolatrie generată de filosofia lui Kant la nivel

Cursul de Supraviețuire Ortodoxă - Antihristul (1)

Scris de Pr. Serafim Rose
Marți, 02 Martie 2021 10:13

---

literar și popular. O dată ce acest lucru (literatura lui Miller – n.trad.) a fost permis, atunci orice este permis. Astăzi cu greu poate fi găsit un singur film în care să nu apară o scenă sexuală.

Pe de altă parte, este interesant de văzut cum este tratat acest subiect la scriitorii clasici. De pildă, am văzut recent filmul „Nicholas Nickleby”, care debordează de secvențe sexuale, chiar dacă nu explicite, dar cine citește printre rânduri înțelege. Este limpede care este sensul –nobilul decadent și fata au o relație care transpare din felul în care se privesc unul pe altul. Ți se prezintă întregul tablou, dar maniera în care se face acest lucru este foarte elegantă, chiar și în film. Nu există o accentuare a pasiunii. Poți vedea doar că asta este viața. Așadar, sexul ca parte a vieții este prezentat într-o manieră foarte realistă.

Astăzi, însă, cum este prezentat acest subiect? În primul rând se intră în tot felul de detalii brutale, așa că trebuie să stai și chipurile să privești. Chiar și Anna a fost dusă de tatăl ei la filme (?) și a trebuit să stea să privească această șerpuială sub pătură și să-și imagineze ce fac. Desigur că în multe locuri se dă totul la o parte și îți arată ce se întâmplă. Cum se numește acest lucru? Atitudine realistă în fața vieții, nu-i așa?

Student: Ei bine, depinde de cum privești filmul, care este punctul tău de vedere. Chiar și în literatura clasică aveau o perspectivă mult mai realistă decât întâlnim astăzi.

Pr. S: Aveau tabuuri și nu puteau discuta despre anumite lucruri.

Ei bine, acest element a făcut întotdeauna parte din viață și a fost exprimat întotdeauna. În fapt, în viețile sfinților ortodocși apare adesea acest aspect. Cine este obișnuit cu standardele victoriene de literatură s-ar putea să fie șocat. Însă, deși abordarea subiectului este deschisă, prezentarea se face într-o asemenea manieră încât nu stârnește pasiunea, ci doar îți înfățișează realitatea.

Ceea ce se întâmplă acum, dacă privim la moda ultimilor 10 sau 15 ani, este de a produce tot ceea ce nu a fost permis înainte, într-o modalitate prin care să poată fi stârnite patimile. Ca urmare creațiile literare nu niciun fel de sens; cu alte cuvinte, nu îți spun cum să abordezi acest subiect (al iubirii fizice) pentru că ești atât de captivat de el. Bineînțeles că vei vedea cum cad hainele și toate cele, vei fi interesat și excitat. Dar cum rămâne cu povestea, cu sensul deplin al vieții? Nu ni se spune nimic despre aceste lucruri. Nu fac decât să excite și să gâdile. Iar acesta este rezultatul operei lui Kant.

Dar știți de ce vă gâdilă? Pentru că sunteți egocentrici. Toată lumea se uită acolo și se vede pe sine. Sexul este, de regulă, luat în sine o experiență foarte nesatisfăcătoare. Nu ai parte de acele experiențe glorioase pe care le vezi în filme sau în cărți. Privești la filme și te gândești: poate că trupul meu nu este foarte frumos. Dar când privești la actori vezi corpuri frumoase! În timp ce privești la acele imagini frumoase, în fapt te închini la propriul sine. Este ca și cum te-ai privi în oglindă.

Toate acele neajunsuri de care dai dovadă în termeni de frumusețe sau experiență sexuală sau de ce se mai întâmplă, pot fi remediate cu condiția ca măcar să ai pe cineva care este suficient de arătos și o face atât de profesionist șamd. Tu. În fapt, te uiți la tine într-o oglindă și te închini ție. Nu mai există niciun fel de literatură, niciun fel de valori înalte, iar aceasta este în mod categoric o formă de autoînchinare.

Student: Este același lucru ca atunci când ne spuneai despre un individ care trăia în deșert în Arizona și care se privea în oglindă ca o formă de autoadulație.

Pr. S: Da. Este o greșeală tipică în viața duhovnicească aceea de a privi întotdeauna la tine. În vremurile moderne este ceva foarte simptomatic. Toată spiritualitatea noastră este foarte narcisistă. Oamenii care discută despre a fi spirituali de obicei sunt foarte egocentri. Se uită la ei în oglindă.

Această tendință de accentuare a patimilor sexuale afectează arta contemporană. Nu am văzut aceste filme noi. Ultimul pe care l-am văzut în urmă cu 12 ani era foarte prost. Cred că am văzut, de fapt, vreo două extrem de proaste. Ceea ce vreau să spun este că astăzi lucrurile sunt chiar mult mai deschise. Nu mai există valori înalte, deoarece ele sunt sufocate de acest element foarte carnal. Pur și simplu nu mai poți face un film în zilele noastre care să nu conțină o scenă sexuală – cu excepția unui film de copii. Astfel de filme primesc o literă de avertisment, „R”, ceea ce înseamnă că este ceva foarte picant și îi atrage invariabil pe oameni. Este parte din același cult al egolatriei.

Toate acestea sunt o consecință a ideilor din vremea lui Kant. Filosoful a scris în 1790, iar acum, în 1980, două sute de ani mai târziu ele au ajuns la nivelul cel mai de jos. Este un rezultat firesc.

Unul din aspectele foarte prevalente în societatea noastră și care poate fi întâlnit peste tot este publicitatea și întregul element sugestiv din televiziune. Ideea centrală este de a te stârni, de a-ți stârni emoțiile și patimile. Ți se arată o față frumoasă și este ca și cum te-ai uita într-o oglindă la tine însuși. Trebuie să am acel parfum, trebuie să am acel deodorant...

Dostoievski a scris, la rândul său, câteva fragmente interesante despre acest subiect. Îmi scapă acum în ce roman a vorbit despre un vis, dar ideea din spatele visului era că pentru natura noastră umană reprezintă ceva foarte atrăgător ideea ca toți oamenii să se dezbrace de haine și să facă tot ceea ce doresc. Este exact același lucru – dezlănțuirea patimilor – pe care îl simțea și Henry Miller, care îi plăcea și lui Fourier. În fapt, este probabil că vom vedea acest

lucru peste 10 ani în San Francisco și New York.

Am citit într-un ziar opinia unui critic de artă despre un fel de balet din San Francisco care a susținut un spectacol la New York, iar într-unul din momentele lor artistice și-au dat jos hainele și au început să sară pe scenă mai multe minute, după care și-au pus la loc îmbrăcămintea. Criticul respectiv afirma că în momentul acela a simțit o asemenea eliberare, pe care nu și-o putea explica: „Senzația tainică de eliberare absolută.”

Pe atunci era avangardă, dar astăzi se întâmplă mereu și peste tot. Este expresia acelei dorințe chiliaste, acum când toate restricțiile au dispărut, să simți un fel de eliberare, chiar dacă durează un moment. Îți este suficient. De aici încolo nu mai e nevoie decât de câțiva ani pentru a fi sub domnia lui Antihrist.

În „Adolescentul”, Dostoievski a propus o profeție foarte precisă despre viitor. Nu am cartea acum în față, dar este vorba despre ziua în care soarele a dispărut de pe cer – o metaforă pentru dispariția lui Dumnezeu din viața oamenilor. Ce se va întâmpla în ziua în care oamenii vor realiza că sunt singuri și că soarele a dispărut din viața lor, fiind izolați pe această planetă? El spune că oamenii vor simți o dragoste nemaivăzută unul pentru celălalt și pentru fiecare fir de iarbă deoarece știu că va dispărea pentru totdeauna. Drept urmare, doar acel moment contează. Nu există Dumnezeu, nimic dincolo de viața aceasta. Trebuie să trăim din plin momentul. Oamenii se vor îngheși unii în alții și se vor îmbrățișa de singurătate.

Dostoievski comentează această profeție:

„După ce L-au respins pe Dumnezeu, oamenii se închină la Umanitate și iubesc tot ceea ce iubește Umanitatea. Deși astăzi sensul ei s-a pierdut, oamenii ajung să iubească și Biblia, care i-a luminat ca soarele pe oameni. Nu putem fi nerecunoscători pentru binele făcut omenirii! De ce atunci sărută Biblia și o ascultă cu respect și le curg lacrimi deasupra ei? Pentru că o dată respins Dumnezeu, au început să se închine la Umanitate. Acum cred în umanitate. O deifică și o adoră. A existat de-a lungul secolelor ceva mai sfânt pentru omenire decât Cartea Sfântă? Se închină acum la ea deoarece face parte din omenire și a făcut bine omenirii de-a lungul veacurilor. La fel ca și soarele, a luminat-o, a turnat forța și viața ei asupra omenirii. Și chiar

dacă sensul ei nu este pierdut, cu toate acestea ei consideră imposibil să fi nerecunoscător și să uiți beneficiile aduse umanității.”

Dezvăluirea aceasta denotă mult entuziasm dar și ceva mișcător. Este o deificare a umanității și o dorință stringentă de a-și manifesta iubirea lor. Dar cu toate acestea, să remarcăm ce sete de rugăciune, de a se închina, ce poftă de Dumnezeu și ce credință în rândul acestor atei, și pe de altă parte câtă disperare și tristețe. Ce cortegiu funerar în loc de o viață, de o viață senină, cu izvorul debordant de tinerețe, putere și speranță! Pentru mulți oameni, însă, rămâne o întrebare dacă este o înmormântare sau o forță nou venită.

„Dragul meu, uneori îmi închipui, începu el zâmbind îngândurat, că lupta a încetat și spiritele s--au potolit. După ce blestemele, huiduielile și fluierăturile au luat sfârșit, s--a așternut o perioadă de acalmie și oamenii au rămas singuri, așa cum au dorit, fiindcă ideea măreață de pe vremuri i--a părăsit (aici discută despre dispariția lui Dumnezeu – notă P.S.R.), marele izvor de forță, care până atunci îi hrănea și îi încălzea s--a retras ca soarele acela maiestuos și fascinant din tabloul lui Claude- Lorrain, dar acest asfințit prevestea sfârșitul omenirii. Și atunci oamenii încă o dată au rămas complet singuri și se simt părăsiți ca niște copii orfani. Știi, dragul meu băiat, n--am crezut niciodată că oamenii sunt ingrați și proști. Dacă ar rămâne fără ocrotire, oamenii s--ar strânge laolaltă, s--ar lipi cât mai strâns și mai dragăstos unii de alții, s--ar prinde de mâini, fiindcă și--ar da seama că nu se mai pot bizui decât unii pe alții. Dacă ar dispărea măreața idee a nemuririi, ea ar trebui înlocuită, marele prinos de dragoste care înainte se concentra asupra Aceluia care a întruchipat nemurirea s--ar revărsa atunci asupra naturii, asupra universului, asupra oamenilor, asupra fiecărui fir de iarbă. Atunci oamenii ar începe să iubească cu o dragoste fără margini pământul și viața și pe măsură ce și--ar da seama cât de trecătoare și limitată e viața lor, ar iubi--o cu totul altfel decât înainte.

Ei ar începe să observe natura și ar descoperi fenomene și taine pe care înainte nici nu le bănuiau, fiindcă atunci ar privi natura cu alți ochi, așa cum își privește un îndrăgostit iubita. Dimineața, de cum s--ar trezi, s--ar grăbi să se îmbrățișeze unii pe alții, ar căuta să--și arate cât mai multă dragoste, fiindcă și--ar da seama că zilele sunt scurte și că asta e tot ce le rămâne. Ar munci unii pentru alții și fiecare ar împărți tuturor ceea ce a agonisit, fiindcă numai pe această cale și--ar găsi fericirea. Fiecare copil ar ști și ar simți că fiecare om de pe pământ îi

este un părinte. «Chiar dacă mâine îmi va veni sfârșitul, s--ar gândi orice om privind asfințitul, nu--mi pasă că mor, fiindcă după mine rămân ei toți, iar după ei vor urma copiii lor», și gândul acesta, că după tine rămân ceilalți și că vor continua să se iubească și să se ajute unii pe alții ar înlocui speranța unei regăsiri într--o viață viitoare. Oamenii s--ar grăbi să se iubească pentru a înăbuși marea tristețe din sufletele lor. Fiecare ar fi mândru și curajos când ar fi vorba de el, dar grijuliu și precaut când ar fi vorba de ceilalți, fiecare ar tremura pentru viața și fericirea tuturor. Oamenii ar deveni duioși unul față de altul, fără să se rușineze de duioșia lor, ca acum, s--ar alinta unii pe alții ca niște copii. Când s--ar întâlni, s--ar uita cu adâncă simpatie și înțelegere unii în ochii altora și privirile lor ar fi pătrunse de dragoste și tristețe.»

Oare nu este asemănătoare această fantezie cu Biserica Atee din realitate?

Această utopie este, desigur, parte din mentalitatea noastră contemporană. Chiar și în privința revoluției sexuale, ea este explicată parțial de dorința de destrăbălare, dar nu mai puțin este explicată și de dorința oamenilor de a căuta iubirea. Nu găsesc iubire în Dumnezeu, în familie, în biserică și în societate, așa că urmăresc acest ideal al iubirii sexuale, care le oferă o căldură temporară, după care dispare nelăsând în urmă nimic. De așa ceva ai nevoie pentru a realiza mileniul: oameni luminați și detașați de orice standard. Le va da aparența unui regat al iubirii în care Antihristul va fi singurul la care se vor închina în timp ei se închină la ei înșiși. Și asta pentru că dumnezeul lor sunt ei înșiși.

În aceeași ordine de idei, Berdiaev are un articol interesant despre mișcarea harismatică:

„Lumea se îndreaptă către o nouă spiritualitate și către un misticism de tip nou, în care nu va mai exista nimic din vechea viziune ascetică. Realizarea unității creștine presupune ca însuși creștinismul să intre într-o epocă nouă, să dobândească o nouă și profundă spiritualitate, ceea ce înseamnă o nouă revărsare a Duhului Sfânt”.

Într-un anumit sens, acest fragment rezumă toate speranțele chiliaste de la Ioachim de Fiore încoace – care, de altfel, era idolul lui Berdiaev – și îi inspiră pe oamenii de astăzi să caute un soi de nouă eră. Dacă acest deziderat pare imposibil, dacă viitorul arată sumbru și greu, cu tiranie și gulag, cu toate acestea, când te gândești la ideile sale te poți simți dintr-odată ca Rousseau. Adică să fii dominat de un mare sentiment mistic că, da, trebuie să fie ceva mai mult în realitate decât lagăre de concentrare. Noi credem în armonia viitoare.

În acest context, Berdiaev afirmă:

„Lumea se îndreaptă către o nouă spiritualitate și către un misticism. Noul misticism nu va mai considera lumea aceasta obiectivizată ca realitate finală.” Vedeți, va exista o nouă știință iar realitatea spirituală își va face simțită prezența. „În ea se va revela adevărata gnoză... Și toate contradicțiile și fragmentările chinuitoare (ale vieții moderne, care sfârtecă omul în bucăți – notă P.S.R) vor fi soluționate de un nou misticism, care va fi mai profund decât toate religiile și care le va uni. Va fi victoria asupra formelor false de misticism social, victoria împărăției duhului asupra împărăției Cezarului. Victoria finală a împărăției duhului presupune o schimbare în structura conștiinței umane. Această poate fi înțeleasă doar din perspectivă eshatologică.”

Evoluționismul vine, bineînțeles, în ajutorul acestei teze afirmând într-adevăr că omenirea evoluează într-o formă mai înaltă de conștiință prin care se va deschide realitatea spirituală.